

Els evangèlics i la difícil implantació de la Reforma

..... Rubén Gil

Tot va començar fa poc més d'un segle quan els primers missioners van aparèixer tímidament a la península Ibèrica. Ho van fer «protegits» pels seus passaports anglesos, alemanys o suecs, conscients del perill que la seva aventura comportava. Ja al segle XVI l'intent de traslladar l'experiència de la Reforma va ser nefasta: els que ho van intentar —i Déu n'hi do els que hi va haver— tingueren una vida efimera i foren perseguits fins a ser eradicats per la implacable Inquisició.

El rebuig de la Reforma (reconeguda 500 anys més tard pel Vaticà II) va frustrar l'intent per fer conèixer l'evangeli en llibertat. Això va costar molt car als països llatins, ja que va relegar països com Espanya, Itàlia o Portugal en el camí del progrés. Curiosament, els pobles que van acceptar la Reforma són, sense cap dubte, els més pròspers de la terra.

La «Segona Reforma» va arribar a Espanya a final del segle XVIII. Anglaterra, Alemanya, Holanda i Suècia van enviar els seus missioners amb tota la prudència necessària. A Catalunya es van establir a les poblacions més properes a la frontera amb França, sens dubte com a previsió en cas de dificultat. I des d'aquestes posicions van anar avançant cap a les grans capitals.

Barcelona, sempre oberta a les noves idees, no va tancar-los el seu cor i en poc temps van florir petites comunitats i algunes institucions sempre emparades pels consolats. De mica en mica van néixer escoles de teolo-

Manifestació
d'evangelistes a Girona.

Núria Astorri / El Punt

gia, i fins i tot una Clínica de les Colònies Estrangeres, que avui dia segueix amb el nom d'Hospital Evangèlic.

Províncies com Girona, Tarragona i Lleida van ser més refractàries a acceptar qualsevol idea de tipus espiritual que no fos la tradició, és a dir, fugir del compromís. Malgrat tot hi havia una certa obertura a la novetat, i tothom sap que la maçoneria va tenir una influència molt accentuada a les comarques gironines. Els maçons

Evangèlics a la Devesa de Girona.

van tenir centres i una certa importància en gairebé tots els pobles i viles. Els anomenats «lliurepensadors» sempre han existit, i especialment en aquestes terres gironines.

Fruit de la llavor evangèlica i evangelitzadora van créixer diverses comunitats a Girona i província, cal dir que sovint a l'escalfor de l'anticlericalisme regnant en aquells dies de principi de segle.

La incivil guerra del 36 i la seva etapa posterior van esborrar del mapa quasi totes les comunitats evangèliques, per la persecució i clausura dels centres de culte. Les doctrines eren sòlides, però els creients eren tendres. La repressió va ser brutal i van sobreviure-hi poques famílies, que no van cedir davant la intolerància i la incomprensió.

En els primers anys de la postguerra l'activitat evangèlica es va limitar a reunir-se semiclandestinement. La propaganda governamental es va dedicar a qualificar els evangèlics de «protestants», que és un terme despectiu. En totes les comissaries de policia es va establir un fitxer especial on s'inscrivien maçons, comunistes i protestants. Aquest fet va dificultar l'expansió, que va quedar limitada per un únic decret del Fuero de los Españoles, a l'article 6: «Cap espanyol serà molest per les seves idees religioses i l'exercici privat del seu culte». Des del punt de vista de les altres nacions això deia molt, però a la pràctica volia dir: «Creu el que vulguis, però a casa teva». Per tant, va ser impossible durant molts anys casar-se segons el ritus evangèlic, els enterraments en determinats recintes perquè eren propietat catòlica, i el desenvolupament de qualsevol activitat en llibertat.

És comprensible que aquestes privacions fossin aplicades a qualsevol doctrina que no s'identifiqués amb l'oficial, però s'ha de dir que els únics que no van claudicar mai davant la dictadura i que van exhibir la seva fe contra qualsevol intent de sotmetre'ls foren el poble evangèlic. En canvi, tots els polítics que avui venten les

seves suposades batalles estaven més amagats i espantats del que es pot imaginar.

A partir dels anys 60, quan la brisa del Vaticà II anunciava grans canvis, moltes comunitats van obrir les seves portes de bat a bat, i encara que s'ha trigat molt perquè la imatge negativa ha durat massa anys, els vells guer-

ners o han mort o estan inactius.

Què trobem avui en dia com a moviment evangèlic a Girona? Hi ha 23 comunitats cristianes i evangèliques, la majoria de les quals són independents, és a dir que tenen el seu propi sistema administratiu, mentre que sols quatre formen la representació de les esglésies baptistes. Aquestes estan adherides a la Convenció Evangèlica Baptista Espanyola, i es troben a Girona, Figueres, l'Escala i Palamós.

Parlar de la feligresia d'aquestes comunitats és sempre difícil, però es pot afirmar que a les esglésies evangèliques els creients no es compten, sinó que es pesen. Vull dir que per arribar a ser considerat membre d'una comunitat cal una confessió pública de la fe, un catecumenat i un baptisme per immersió i per a adults. Després d'aquests passos el creient és acceptat a la Comunió o a la compartició del Pa i admès com a membre de la comunitat, i es compromet voluntàriament a sostenir-la econòmicament amb el delme i ofrenes. El govern és democràtic, i els pastors són escollits per la crida i el vot dels membres de l'església.

Els darrers temps algunes esglésies consideren important i bo compartir la seva fe o intercanviar experiències amb cristians d'altres confessions. En això estem, cosa que abans era totalment impossible.

Cal més coneixement mutu. L'església catòlica no és ni de lluny el que era, des de la nostra posició particular. Les esglésies evangèliques són desconegudes per la majoria de ciutadans. En un sentit pràctic, les pel·lícules d'aquesta gran empresa propagandística que és Hollywood han facilitat que les esglésies evangèliques fossin conegudes pel gran públic. «La casa de la pradera» o «Autopista hacia el cielo» han mostrat l'esperit dels cristians segons l'Evangeli.